

Nogle bidrag til studentermatriklen før 1611.

Af **K. Carøe.**

Ethvert bidrag til den ældste tabte studentermatrikel har sin betydning; hvad der hidtil er fremkommet herom, er tidligere omtalt i dette tidsskrift 6. R. VI, 111; hertil slutter sig nu denne meddelelse, der når længere tilbage i tiden end de tidligere.

I.

I konsistoriums arkiv (pakke 197) er bevaret tre små regnskabsbøger fra årene 1559—1561 og 1574—1581, indeholdende »Register paa the fattige Studenters Naffn som ieg haffuer giffwidt Pendinge paa Unniversitetenns Weignne«, en understøttelse, der blev uddelt ugentlig. Regnskabet begynder 17. Okt. 1559, da 40 studenter fik udbetalt hver 4 skilling i grupper på 4 personer; fra 18. December forhøjedes beløbet til 6 skilling, samtidigt blev de understøttede opførte i grupper på 8 personer. Hvor længe dette er vedblevet, kan ikke siges, da regnskabsbøgerne mangler fra Maj 1561 indtil 15. Nov. 1574; da er beløbet atter gået ned til 4 skilling og de understøttedes antal til 12, af hvilke den første fungerede som notarius og herfor fik dobbelt portion; i de følgende 7 år holder dette sig uforandret, dog stiger antallet med uregelmæssige svingninger efterhånden indtil 20, men når ikke derudover, indtil fortegnelsen slutter 23. Sept. 1581.

H. Rørdam har i sin Universitets Historie (I, 237) omtalt disse regnskabsbøger og siger, at understøttelserne til dels afholdtes af renterne af det af Johan Friis 1555 oprettede legat, og derved knyttedes dette bidrag til matriklen nøje til det i dette tidsskrift tidligere meddelte.

Den følgende navneliste er udarbejdet på den måde, at efterhånden som nogle af de understøttede udgik og andre indgik i deres sted, er disse sidste fojede til listen over de henholdsvis 17. Okt. 1559 og 15. Nov. 1574 indskrevne; i reglen vedblev de indskrevne i lang tid at nyde understøttelse, og det er derfor til dels de samme, der uge for uge opføres. Ved denne sammendragning af listerne er det jo nok muligt, at to personer af samme navn af og til er blevet opført som een person, hvilket fremgår af, at der enkelte gange i samme ugeliste er opført to personer af samme navn; men væsentlig betydning har dette ikke, da disse personer dog ikke lod sig skelne fra hinanden, idet der gen-

nemgående mangler angivelse af fødested, hvilket gør denne fortegnelse mindre værdifuld end kommunitetsmatriklen. På den anden side går den adskilligt længere tilbage end denne, der først begynder 18. Juli 1577 og mangler fra Aug. 1579 til 1592. Ved at sammenligne de to samtidigt forte lister i årene 1577—1579 vil det ses, at en del af de understøttede studenter tillige har været indskrevne i kommunitetsmatriklen.

1559.

17 Octobris.

Andreas Laurentii.
 Nicolaus Bechius.
 Nicolaus Johannis.
 Andreas Ivari.
 Matthias Seuerini.
 Matthias Erasmi.
 Thoco Nicolai.
 Thomas Nicolai.
 Andreas Petri.
 Nicolaus Martini.
 Christiernus Petri.
 Nicolaus Nicolai.
 Michael Michaelis.
 Celius Nicolai.
 Johannes Benedicti.
 Nicolaus Seuerini.
 Seuerinus Mauriti.
 Johannes Laurentii.
 Petrus Nicolai.
 Canutus Christierni.
 Laurentius Giorgii.
 Johannes Jodoci.
 Paulus Petri.
 Petrus Nicolai.
 Johannes Laurentii.
 Anthonius Johannis.
 Nicolaus Petri.
 Olaus Benedicti.
 Johannes Martini.
 Matthias Johannis.
 Nicolaus Pauli.
 Petrus Jacobi.
 Seuerinus Andreae.
 Nicolaus Christierni.
 Clemens Michaelis.
 Petrus Christierni.
 Magnus Laurentii.
 Johannes Torchilli.
 Andreas Jacobi.
 Jacobus Torchilli.

Andreas Marquardi.
 Johannes Nicolai.
 Seuerinus Christierni.

1560.

Martinus Johannis.
 Petrus Thomæ.
 Johannes Jacobi.
 Jacobus Marquardi.
 Olaus Islandus.
 Johannes Petri.
 Dns. Petrus philosoph.
 Christiernus Christierni.
 Nicolaus Theogari.
 Johannes Lagonis.
 Nicolaus Schamelius.
 Nicolaus Gregorii.
 Laurentius Seuerini.
 Casparus Olai.
 Absalon Matthiæ.
 Christiernus Johannis.
 Giorgius Hemmingii.
 Seuerinus Nicolai.
 Nicolaus Torchilli.
 Johannes Conradi.
 Johannes Andreae.
 Petrus Laurentii.
 Ivarus Nicolai.
 Casparus Clementis.
 Christiernus Laurentii.
 Seuerinus Christierni.
 Simon Christierni.
 Johannes Petri.
 Erasmus Seuerini.

1561.

Canutus Pistorius.
 Johannes Christierni.
 Christiernus Pauli.
 Petrus Andreae.
 Martinus Georgii.

1574.

13 Novembris.

Petrus Seuerini.
 Petrus Simonis.
 Nicolaus Theogori.
 Andreas Christierni.
 Johannes Andreae.
 Georgius Nicolai.
 Seuerinus Seuerini.
 Theogarus Nicolai.
 Andreas Petri.
 Johannes Eschilli.
 Johannes Canuti.
 Johannes Johannis.
 Andreas Johannis.
 Hilarius Othonis.
 Johannes Christierni.
 Erasmus Christophori.
 Johannes Andreae.
 Petrus Nicolai.

1575.

Johannes Andreae Lach.
 Christiernus Canuti.
 Christiernus Johannis.
 Petrus Erasmi.
 Matthias Simonis.
 Johannes Thomæ.
 Johannes Blanchius.
 Theogarus Morsianus.
 Andreas Foburgensis.
 Christiernus Alburgensis.
 Laurentius Alburgensis.
 Johannes Michaelis.
 Laurentius Scanus.
 Petrus Hammerus.
 Casparus Petri.
 Petrus Seuerini Viiff.
 Petrus Pauli.
 Nicolaus Roschidensis.
 Jacobus Vardensis.

1576.

Jacobus Erasmi.
 Nicolaus Petri.
 Jacobus Michaelis.
 Thomas Theogari.
 Thomas Jonæ norg.
 Johannes Laurentii.
 Casparus Torchilli.
 Nicolaus Johannis.
 D. Johannes Petri.

Seuerinus Nicolai.
 Hemmengius Matthiæ.
 Johannes Saxo.
 Jacobus Bartholomei.
 Johannes Petri Samsing.
 Jacobus Seuerini.
 Paulus Dionisii.
 Jonas Canuti.
 Laurentius Matthiæ.
 Andreas Bartholomei.
 Petrus Olai.
 Georgius Matthiæ.
 Johannes Petri Malmog.
 Johannes Petri Cimber.
 Christiernus Christierni.
 Matthias Cimber.
 Johannes Graa.
 Cantus Petri Scanus.
 Nicolaus Alburgensis.
 Olaus Andreae.
 Georgius Johannis.
 Nicolaus Olai.
 Enualdus Childiani.
 Petrus Petri.

1577.

Olaus Hemmingii.
 Jacobus Viburgensis.
 Enualdus Viburgensis.
 Canutus Viburgensis.
 Laurentius Aruciensis.
 Laurentius Nicolai.
 Jacobus Schauinius.
 Matthias Johannis.
 Simon Laurentii.
 Nicolaus Vilhelmi.
 Gregorius Johannis.
 Laurentius Johannis.
 Christiernus Simonis.
 Johannes Federi.
 Benedictus Torchilli.
 Laurentius Noruegius.
 Christiernus Cimber.
 Johannes Jacobi.
 Johannes Stage.

1578.

Olaus Petri.
 Michael Laurenti.
 Christiernus Childiani.
 Christiernus Petri.
 Johannes Matthiæ Hindsholmii.

Michael Christierni.
 Johannes Matthiæ.
 Petrus Rue.
 Andreas Jacobi.
 Laurentius Brichs.
 Christiernus Suenonis.
 Seuerinus Laurentii.
 Laurentius Laurentii.
 Michael Christierni.
 Christiernus Nicolai.
 Laurentius Nicolai.
 Laurentius Jacobi.
 Andreas Andreae.
 Erasmus Olai.
 Thomas Andreae.
 Martinus Nicolai.
 Andreas Johannis Scheuensis.
 Laurentius Olai.
 Johannes Christophori.
 Jacobus Nicolai.
 Christophorus Boetius.
 Johannes Pauli.
 Gregorius Nicolai Viburgensis
 Andreas Johannis Ganstadius.
 Laurentius Lechi.
 Christophorus Canuti.
 Christophorus Petri.
 Erasmus Seuerini.
 Jonas Noruegianus.
 Christiernus Hermannii.
 Christiernus Seuerini Friis.
 Petrus Ryum.
 Johannes Schonningh.
 Andreas Schonningh.
 Christiernus Suerinus Frisius.
 Stephanus Seuerini.
 Petrus Fönbou(?).
 Nicolaus Nicolai.
 Georgius Suenonis.
 Petrus Johannis.
 Erasmus Vilhelmi.

1579.

Andreas Johannis Kløvestedt (?).
 Johannes Childiani.
 Georgius Petri.
 Matthias Erasmi.
 Seuerinus Johannis.
 Olaus Jutus.
 Michael Olai.
 Janus Ryge.
 Johannes Nicolai.
 Christophorus Langlandus.

Canutus Johannis.
 Olaus Riis.
 Paulus Nicolai.
 Erasmus Erasmi.
 Johannes Høgius.
 Seuerinus Hindsholm.
 Sueno Johannis.
 Johannes Fabricius.
 Canutus Mørch.
 Johannes Andreae Bering.
 Jacobus Claudii.
 Petrus Nicolai Tranius.
 Jacobus Olai.
 Seuerinus Andreae.
 Seuerinus Vilhelmi.

1580.

Petrus Andreae.
 Canutus Bartholomei.
 Abel Michaelis.
 Johannes Olai.
 Vilhelmus Olai.
 Johannes Folmerius.
 Vilhelmus Georgii.
 Georgius Francisci.
 Simon Nicolai.
 Nicolaus Christierni.
 Magnus Olai Noruegianus.
 Christophorus Fionis.
 Jacobus Duropius.
 Nicolaus Lymvegus.

1581.

Nicolaus Thomæ.
 Claudius Claudii.
 Claudius Nicolai.
 Martinus Seuerini.
 Petrus Mauriti.
 Christiernus Thim.
 Dionisius Christierni.
 Christiernus Matthiæ.
 Christiernus Michaelis.
 Nicolaus Erasmi.
 Olaus Jonæ.
 Matthias Clementis.
 Thomas Johannis.
 Andreas Nicolai.
 Petrus Helsterop.
 Laurentius Hendrici.
 Albertus Johannis.
 Lambertus Johannis.
 Olaus Johannis.
 Thomas Mauriti.

II.

For at opmuntre de studerende til at holde disputatser, blev det i Frederik II tid bestemt, at enhver præses ved en offentlig disputats skulde gives 1 daler af universitetets kasse (Rørdam: Universitetets Historie II, 423). I reglen var det baccalaurei, der præsiderede, men det kunde også være studenter. Af universitetsregnskaberne 1576—1591 kan det ses, hvor mange der hvert år har disputeret og hver fået udbetalt 1 daler, og for en del af disse års vedkommende også, hvem der har disputeret; men så mangler regnskaberne indtil 1604, og fra den tid findes kun opført i regnskaberne, hvor meget professorerne har fået til hjælp til at lade deres disputatser trykke.

I de foran omtalte regnskabers 2det hæfte findes bagerst en liste over de baccalaurei, der har disputeret i årene 1575 og 1576, og det er da rimeligvis den ældste fortegnelse, der kendes.

1575.

23. Jan.	Johannes Huassius	præpo.
6. Febr.	Theodorus Marci	—
20. —	Canutus Scanus	—
6. Marts.	Andreas Kragius Rip ¹⁾	—
20. —	Andreas Bartholomei	—
10. April.	Nicolaus Stepius Fionis	—
24. —	Nicolaus Christierni	—
8. Maj.	Seuerinus Petri ²⁾	—
29. —	Johannes Thusanus	—
12. Juni.	Johannes Johannis Lund	—
26. —	Nicolaus Jonæ	—
24. Juli.	Nicolaus Georgii	—
11. Sept.	Lago Johannis	—

1576.

15. Jan.	Paulus Andreae Kollig. ³⁾
24. —	Nicolaus Bechius.
12. Febr.	Christiernus Noruegianus.
26. —	Albertus Johannis.
11. Marts.	Andreas Kragius Rip. ¹⁾
25. —	Seuerinus Petri. ²⁾
8. April.	Nicolaus Georgii.
29. —	Lago Johannis.

Lago Johannis propria manus.

Disse 22 daler skulde affregnes af den sum ieg haffuer till studenters behoff opbevarede.

1576—1577.

9 disputatser.

1577—1579 mangler.

1579—1580.

10 disputatser.

1580—1581. (Baccalaurei).

21. Febr. Givet Niels Bruse⁴⁾ til disputats der Laurids
Sjællandsfar disputerede.
Erik Norbagge.
6. Juli. Hans Christophersen.
27. Aug. Niels Bruse.⁴⁾
13. Nov. Peder Poulsen Pedel.⁵⁾
Jens Hvas.

1581—1582. (Baccalaurei).

1. Okt. Jens Hvas.
8. — Niels Nielsen.
3. Dec. Hans Smed.
14. Jan. Jakob Trelleborg.⁶⁾
11. Febr. Jakob Albretsen.⁷⁾
11. Marts. Jakob Christensen.
8. April. Jakob Mikkelsen.
11. Juni. Jens Weile.⁸⁾
8. Juli. Niels Madsen.

1582—1583

29. Juli. Jens Thrane.⁹⁾
9. Sept. Laurids Darum.
30. Sept. Niels Norbagge.
28. Okt. Hans Poulsen.
18. Nov. Per Helstrup.¹⁰⁾
16. Dec. Thomas Watsen.
17. Febr. Jens Hvas.
24. Marts. Hans Smed.
21. April. Jakob Trelleborg.⁶⁾

1583—1584.

1. Febr. Jakob Albretsen.⁷⁾
1. Marts. Niels Madsen.
12. April. M. Thord.¹¹⁾
21. Juni. Otte Islænder.¹²⁾
19. Juli. Christen Høier.¹³⁾
13. Sept. Frands Jonsen.¹⁴⁾

1584—1585.

24. Maj. Laurids Darum.
14. Juni. Otte Islænder.¹²⁾
19. Juli. Christen Christensen.¹¹⁾
13. Sept. Frands Jonsen.¹⁴⁾
11. Okt. Niels Persen Hører.
8. Nov. Oluf Christensen.
6. Dec. Laurids Darum.
19. Jan. Christen Christensen.¹¹⁾
14. Febr. Niels Pors.
13. Maj. Oluf Hører.
23. — Otte Islænder.¹²⁾
27. Juni. Christen Hører.¹³⁾

1585—1586.

5 disputatser.

1586—1587.

15. Maj. Oluf Hører.
 19. Juli. Christen Hører.¹³⁾
 18. Sept. Niels Persen Hører.
 2. April. Oluf Hører.
 30. Juli. Hans Jensen.
 15. Otk. Christoffer Norbagge.

1587—1588.

2 disputatser.

1588—1589.

11. Nov. Christen Christensen Præpositus.¹⁵⁾
 3. Febr. Oluf Hører.

1588—1589.

9 disputatser.

1590—1591.

5 disputatser.

Hvor ufuldstændige disse fortegnelser end er, har de dog deres særlige værd derved, at årene 1580 til 1591 netop mangler i kommunitetsmatriklen.

¹⁾ Anders Krag, 1553—1600, prof., læge, Biogr. Lex. IX.

²⁾ Det er muligvis den Søren Pedersen, der 1579 var respondens ved en af prof. theol. Anders Lauridsen's disputatser. Rørdam: Univ. Hist. II, 620.

³⁾ Poul Andersen Colding, 1551—1618, præst, Wiberg III, 61.

⁴⁾ Universitetspedel, tillige dets første bibliotekar; død 1602. Rørdam: Univ. Hist. II, 675.

⁵⁾ Universitetspedel 1578—1605. Rørdam: Univ. Hist. II, 675. Ligesom ovenfor under Bruse er det sandsynligvis meningen, at daleren er udbetalt præses gennem pedellen.

⁶⁾ Repondens ved prof. Anders Lauridsen's disputats 1582. Rørdam: Univ. Hist. II, 620.

⁷⁾ Præst i Otterup i Skåne, død 1616, Cawallin: Skånske Herdaminnen III, 453.

⁸⁾ Muligvis den Jens Weile, der 1593 blev præst i Kolind og døde 1623. Wiberg II, 238.

⁹⁾ Muligvis den Jens Thrane, der var præst i Vive 15...—16... Wiberg III, 606.

¹⁰⁾ Præst, død 1601. Wiberg II, 339. Rørdam: Univ. Hist. II, 689.

¹¹⁾ Thor Markorsen, kommunitetsprovst, død 1609. Rørdam: Univ. Hist. II, 688.

¹²⁾ Oddur Einarsson 1559—1630, kommunitetsprovst, biskop i Skalholt. Rørdam: Univ. Hist. II, 689.

¹³⁾ Kapellan ved Nikolai kirke 1589. Rørdam: Univ. Hist. II, 718.

¹⁴⁾ F. 1561, d. 1634, rektor, præst. Rørdam: Univ. Hist. III, 718. Wiberg I, 505.

¹⁵⁾ Kommunitetsprovst. Rørdam: Univ. Hist. II, 423. III, 684.